

Warszawa, 18.10.2022 r.

Ministerstwo Zdrowia
Pan Michał Misiura
Zastępca Dyrektora – Departament Lecznictwa

Szanowny Panie Dyrektorze

W nawiązaniu do ustaleń w dniu 12 października 2022 r. podczas spotkania dotyczącego uproszczenia podstawy obliczenia składki zdrowotnej, przekazuję stanowisko i propozycje Stowarzyszenia Księgowych w Polsce.

Problem rozliczania składki na ubezpieczenie zdrowotne po zmianach od 1 stycznia 2022 r. był wielokrotnie poruszany przez SKWP. Przedstawiano także propozycje zmian, zarówno kompleksowych, jak też doraźnych (naprawiających najpoważniejsze problemy).

Obecna sytuacja rodzi ogromne dodatkowe koszty dla przedsiębiorców, którzy zostali zmuszeni do podwójnego obliczania niemal identycznych danin publicznych: podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Te daniny są pobierane przez dwie odrębne instytucje, a w dodatku pojęcie dochodu dla celów podatkowych oraz składkowych od samego początku nie było tożsame.

Zaistniała sytuacja rodzi też podwójne wydatki dla budżetu (podczas spotkania zwracaliśmy się o podanie kwot), gdyż jedną daninę pobiera administracja skarbową, a drugą ZUS. Konstrukcję składki oparto na konstrukcji podatku dochodowego, ale w szczegółach pojawiły się istotne różnice. Ponadto dane przesłane w przyszłości do ZUS przez KAS nie będą porównywalne i w przyszłym roku można spodziewać się, że ZUS będzie żądać od płatników/podatników wyjaśnienia tych różnic. Już obecnie widoczne są działania przerzucające na przedsiębiorców ciężar naprawienia błędów powstałych w trakcie konstrukcji przepisów – w załączniku PIT-B za rok 2022 podatnik zostanie zobowiązany do wykazania przychodów i kosztów w okresach zawieszenia działalności. Przepisy podatkowe nadal nie przewidują odrębnego ewidencjonowania tych kwot, a zatem podatnik (lub jego księgowy) będzie zmuszony te kwoty policzyć dodatkowo.

Dotychczasowe działania mające na celu naprawienie przepisów miały bardzo ograniczony i doraźny charakter. Należy przy tym mieć na uwadze, że każda poprawka, nawet dokonywana w dobrej wierze i w celu naprawienia sytuacji, może wywoływać negatywne lub nawet nieprzewidziane skutki uboczne.

Działania te podejmował z dużym zaangażowaniem przede wszystkim Departament Podatków Dochodowych Ministerstwa Finansów, który po dodatkowych perturbacjach wywołanych rozporządzeniem z 7 stycznia 2022 r., z częściowym uwzględnieniem opinii partnerów społecznych, przygotował zmiany dotyczące podatku dochodowego od osób fizycznych, naprawiające najpoważniejsze błędy w PIT i CIT (m.in. ustawa z 9 czerwca 2022 r. i 7 października 2022 r.).

Stowarzyszenie
Księgowych w Polsce

ul. Górnośląska 5
00-443 Warszawa

tel. 22 622 77 39
tel. 22 583 49 30
fax 22 622 77 81

sekretariat@skwp.pl
www.skwp.pl

Działamy
dla księgowych
od 1907 r.

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
jest członkiem Międzynarodowej
Federacji Księgowych (IFAC)

Również Departament PD MF wziął na siebie ciężar, w zakresie posiadanych (ograniczonych) kompetencji, naprawiania składki na ubezpieczenie zdrowotne. Jednym z efektów była nowelizacja z 9 lutego 2022 r., która dotyczyła podstawy wymiaru składki. Projekt był konsultowany z SKwP, które uznało, że jakkolwiek zmiany te nie są wystarczające, to jednak wobec braku zrozumienia i działań ze strony innych instytucji odpowiedzialnych za składki na ubezpieczenie zdrowotne, należy wprowadzać zmiany choćby w niepełnym i niedoskonałym wymiarze. SKwP (podobnie zresztą jak MF) miało świadomość, że za cenę ochrony praw nabytych podatników pojawią się różnice w dochodzie dla celów podatkowych i składkowych: w roku 2022 w zakresie różnic remanentowych, a w dłuższym okresie czasu – w zakresie dochodu ze sprzedaży środka trwałego.

Pomimo wprowadzania w trakcie bieżącego roku zmian w zakresie składki na ubezpieczenie zdrowotne, to właśnie w tym obszarze pozostało najwięcej problemów, które jeszcze można w sposób doraźny złagodzić.

Jednocześnie należy wyraźnie podkreślić, że podejmowane obecnie działania mają wyłącznie charakter łagodzący. Stopień skomplikowania oraz objętość przepisów podatkowych i składkowych osiągnęły poziom praktycznie niemożliwy do opanowania nawet przez osoby zawodowo zajmujące się rozliczeniami podatkowymi i składkowymi. To także system bardzo kosztowny – dla przedsiębiorców i dla budżetu. Najwyższy czas na wypracowanie nowej koncepcji podatków dochodowych i całkowicie nowych ustaw podatkowych/składkowych z uwzględnieniem uwag płynących ze środowisk zawodowych rozliczających podatki i składki oraz od przedsiębiorców.

Jeśli wzrost obciążeń fiskalnych jest nieunikniony, to przynajmniej nie powinno temu towarzyszyć dalsze komplikowanie przepisów i podnoszenie kosztów ich poboru – dla obu stron.

Należy przy tym podzielić opinię Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w zakresie połączenia PIT i składki w jednolitą daninę, pobieraną przez jedną instytucję, w sposób prostszy i tańszy.

W ramach doraźnego naprawiania składki SKwP wnosi o rozważenie następujących zmian dotyczących przede wszystkim podatników objętych podatkiem liniowym i skalą podatkową:

1. Oparcie podstawy obliczenia składki na jednej z kategorii podatkowych, zapewniającej minimalizowanie różnic – do rozważenia pozostaje oparcie się np. na dochodzie wykazywanym w PIT-B, skorygowanym o niektóre odliczenia od dochodu, ale także doliczenia (np. ulga na złe długi, strata, ulga B+R); należy przy tym zaakceptować przejściowe różnice wynikające z zapewnienia ochrony praw nabytych i minimalizować inne różnice (np. przychody i koszty w okresie zawieszenia działalności); nie można wykluczyć, że dopracowanie podstawy składki mogłoby zostać także związane ze zmianą wysokości stawki składki; w szczególności niezrozumiałe jest wprowadzenie w trakcie roku 2022 zawiłych ulg podatkowych związanych ze składkami zamiast niewielkiego obniżenia stawki składki;

2. Wprowadzenie od roku 2023 dla wszystkich podatników (także skala i podatek liniowy) możliwości zapłaty „uproszczonej składki zdrowotnej” w trakcie roku; w pierwszym roku podstawą nie byłby to jednak dochód dla celów składkowych za rok 2022, ale np. dochód z działalności gospodarczej wynikający z zeznania złożonego w roku 2022 (szczegóły wymagają przemyślenia); Uproszczona składka powinna być dostępna również dla tych przedsiębiorców, którzy w poprzednim roku podatkowym prowadzili działalność tylko przez część roku. Ostateczne rozliczenie i ewentualna dopłata, czy nadpłata składki dokonywana byłaby w rozliczeniu rocznym.

3. Wprowadzenie od roku 2023 identycznego mechanizmu (techniki) obliczania składek i zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w trakcie roku – od dochodu liczonego narastająco od początku roku, z zastosowaniem także zasady, iż składki za poprzednie miesiące obniżają składkę za bieżący miesiąc (co nie wyklucza utrzymania za każdy miesiąc kwoty składki minimalnej); obecny mechanizm obliczania składek powoduje ich nadpłacanie, co jest bardzo niekorzystne i krzywdzące dla przedsiębiorców kredytuujących budżet w warunkach wysokiej inflacji;

4. Wprowadzenie zapisów **sankcjonujących „nieprawidłowości” polegające na zawyżeniu miesięcznej podstawy wymiaru składki**, jeżeli błędy te są skutkiem ujęcia w księgach podatkowych faktury czy innych dokumentów kosztowych z opóźnieniem (nie w tym miesiącu, którego koszt dotyczy – ale najpóźniej w ostatnim miesiącu roku podatkowego). Praktyka prowadzenia biznesu pokazuje, że obieg dokumentów i ich finalne dostarczanie do działów finansowo-księgowych czasami jest czasami bardzo długim procesem. W aktualnym stanie prawnym zaksięgowanie (ujęcie) kosztu w księgach przedsiębiorcy w późniejszym miesiącu, niż miesiąc którego koszt dotyczy powoduje nieprawidłowość w ustaleniu miesięcznej podstawy wymiaru składki zdrowotnej (jej zawyżenie) oraz obowiązek składania ciągłych, tak naprawdę zbędnych korekt dokumentów DRA.

5. Wprowadzenie zapisów, które wskazywałyby, **czy w ogóle, a ewentualnie jaki rodzaj ewidencji (ksiąg) przedsiębiorca ma obowiązek prowadzić** dla celów obliczania składki zdrowotnej

6. Wprowadzenie **maksymalnej wysokości kwoty składki na ubezpieczenie zdrowotne należnej za dany rok** od przedsiębiorców obliczających składkę od dochodu. Brak górnego limitu stanowi zaprzeczenie zasady sprawiedliwości społecznej.

7. Wydłużenie okresu, w jakim na korzyść podatnika może być korygowana podstawa obliczenia składki i zrównanie z okresem, w jakim może być korygowane na korzyść podatnika rozliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych.

Powyższa lista nie ma charakteru zamkniętego, ale wskazuje na obszary, które w tej chwili (doraźnie) wymagają pilnego naprawienia. Nie wyklucza to proponowania innych zmian upraszczających lub porządkujących przepisy.

Leszek Lewandowicz
Sekretarz Zarządu Głównego

Do wiadomości:

1) Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców
Pan Marek Woch
Dyrektor Generalny

2) Ministerstwo Finansów
Pani Beata Karbownik
Zastępca Dyrektora – Departament Podatków Dochodowych